

Covid-19 ve Medyada Dijitalleşme Etkisi: Ana Haber Bültenlerinde Sağlık Haberleri, Whatsapp İhbar Hattı ve Online Röportaj Kullanımı Üzerine Bir İnceleme

Covid-19 and the Effect of Digitalization in the Media: An Analysis on the Using of Health News, Whatsapp and Online Interviews in Main News Bullentins

Çağla Kaya İlhan^{1*}

Türkan Öykü Büyükçelikok²

* Sorumlu yazar

Corresponding author

¹Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Türkiye

Assist. Prof. Dr., Istanbul Gelisim University, Turkey

cakaya@gelisim.edu.tr

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0003-4674-1851>

²Araştırma Görevlisi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Türkiye

Res. Assist., Istanbul Gelisim University, Turkey

tobuyukcelikok@gelisim.edu.tr

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-2735-0903>

Makale geliş tarihi / First received : 22.05.2021

Makale kabul tarihi / Accepted : 15.08.2021

Bilgilendirme / Acknowledgement:

Yazar(lar) aşağıdaki bilgilendirmeleri yapmaktadır(lar):

1- Çalışma iki yazarlı olup, her iki yazar da araştırmaya eşit düzeyde (%50) katkı sağlamıştır.

2- Makalenin yazarları arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

3- Makalemizde İçerik Analizi Tekniği uygulandığından dolayı etik kurulu izni ve/veya yasal/özel izin alınmasını gerektiren bir durum yoktur.

4- Bu makalede araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur.

This article was checked by Ithenticate. Similarity Index 12%

Atıf bilgisi / Citation:

Kaya İlhan, Ç., Büyükçelikok, T. (2022). Covid-19 ve medyada dijitalleşme etkisi: Ana haber bültenlerinde sağlık haberleri, Whatsapp ihbar hattı ve online röportaj kullanımı üzerine bir inceleme. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (12), 33-49.

ÖZ

Araştırma kapsamında, covid 19 pandemisinin ana haber bültenlerindeki haber seçim, oluşum ve sunum sürecine etkileri ele alınmıştır. Bu amaçla, pandemi döneminde; sağlık kategorisindeki haberlerin ana haber bültenleri içerisinde yer alma sıklığı ve televizyon haberciliği alanındaki dijital dönüşümler, whatsapp ihbar hatları ve online röportaj tekniklerinin kullanım yoğunluğunun artışı çerçevesinde incelenmiştir. Çalışmada, Covid-19 pandemisinin sağlık haber kategorisinin ana haber bültenlerinde yer alma oranı ve yarattığı dijitalleşme etkisinin incelenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda reyting oranlarına göre seçilen Fox TV, Show TV ve ATV televizyon kanallarının ana haber bültenlerinde 2020 ve 2021 yıllarının Ocak ayının ilk haftalarında yer alan ve günlük yayınlanan toplam haber sayıları, sağlık haberleri sayıları, Whatsapp ihbar hattının kullanımı ve stüdyodan yapılan online röportajların ana haber bülteni içeriklerinde yer alma durumuyla ilgili bulgular incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda, sağlık haberlerindeki ve ele alınan dijital uygulamalar aracılığıyla oluşturulan haber sayılarındaki artış ile pandeminin ana haber bültenlerine etkisi ortaya konulmuştur.

Anahtar kelimeler

Gazetecilik, Dijitalleşme, Televizyon Haberciliği, Covid-19 Pandemisi, Medya Çalışmaları

ABSTRACT

Within the research, the effects of the Covid 19 Pandemic on the selection of news, news making and presentations in the news bulletins were discussed. For this purpose, during the pandemic period; the rate of health category and digital transformations of television journalism within the frequency of usage of Whatsapp and online interviews on television bulletins were examined. In the study, the content analysis method was used to examine the rate of the Covid-19 pandemic in the news bulletins of the health news category and the digitalization effect it created. In this context, in the news bulletins of Fox TV, Show TV and ATV television channels selected according to their rating ratios, the total number of news published daily in the first weeks of January of 2020 and 2021, the number of health news, the use of the Whatsapp notification line and the online interviews from the studio are the main news stories. The findings related to the status of being included in the contents of the bulletin were examined. As a result of the study, the effect of the pandemic on the main news bulletins with the increase in the number of news created through health news and digital applications was revealed.

Keywords

Journalism, Digitalization, Television Reporting, Covid-19, Media Studies.

GİRİŞ

Televizyon, göze ve kulağa hitap eden bir kitle iletişim aracı olması nedeniyle gazete ve radyoya göre habercilik açısından farklı bir yere sahiptir. İletişim ve uydu teknolojilerindeki gelişmelerin neticesinde dünyanın her köşesinde yaşanan olayları görüntülü olarak hızlı bir biçimde izleyiciye aktarabilmesi haberciliği de farklı bir boyuta taşıyarak evrensel bir nitelik kazanmasına neden olmuştur (Akyazı, 2018, s.19). Televizyon haberciliğinde pek çok farklı konu başlığından bilgilerin ve güncel durumların halka aktarımının gerçekleştirildiği ve bu aktarımın gerçekleştirilmesi için çeşitli haber elde etme ve oluşturma yöntemlerinin olduğu bilinen bir gerçeklik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ana haber bültenlerinde yer alacak haber kategorilerinin seçiminde dünya ya da ülke genelinde yaşanan olayların toplumsal etkileri ve halkın haber alma ihtiyacının arttığı konular önemli rol oynamaktadır. Bu bakış açısıyla, yaşanan Covid-19 pandemisi nedeniyle toplumda sağlık haberlerine yönelik ilginin ve bilgi ihtiyacının artmasının ve ayrıca yoğun gündem nedeniyle ana haber bültenlerinde günlük olarak yayınlanan haber sayılarında artış yaşanmasının beklenen bir durum olduğu öngörülebilmektedir.

Dijitalleşmenin hayatımıza girmesi ve medya pratiklerini de etkilemesiyle birlikte haberlerin elde edilmesi ve oluşturulması aşamalarında da bir takım değişimler söz konusu olmuştur. Özellikle haberciliğin temel unsurları olarak kabul edilen hız ve güncellik iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte haber oluşumunda dijital uygulamaların kullanımını daha etkin bir hale gelmiştir (Başaran İnce 2017, s. 190). Haber elde etme kaynağı olarak ana haber bültenlerince oluşturulan Whatsapp ihbar hatları dijital bir uygulama niteliğinde bu tanımlamaya örnek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Gazeteciler, haber toplama aşamasından haber yazımına kadar yanlış veya eksik bilgi ve güvenilmez kaynakların (Garrison, 2000) yanı sıra, ulaşım ve zaman gibi bir takım engellerle karşılaşabilmektedirler. Bu sorunlara ek olarak pandemi döneminin getirdiği koşullar da muhabirlerin saha araştırmalarını etkilemiş ve habercilik alanında whatsapp ihbar hatları ve online röportaj gibi alternatif çözümlerin bulunması sağlanmıştır. Bu durum, pandemik koşullarının dijitalleşmenin etkisini arttırdığı ve haber elde etme ve oluşturma süreçlerinde bir takım dönüşümlerin söz konusu haline geldiği şeklinde düşünülebilmektedir.

Bu kapsamda çalışmada Covid-19 pandemisinin ana haber bültenlerine etkisi iki farklı araştırma sorusuyla incelenmiştir. Araştırmanın ilk sorusunu yaşanan pandemi koşulları nedeniyle "sağlık" ile ilgili artan bilgi alma talebi doğrultusunda bu kategorideki haberlerin ana haber bültenlerinde yer alma oranının artıp artmadığının tespiti üzerine iken diğer bir araştırma konusunu pandemi dönemiyle dijitalleşmenin hız kazanması ile birlikte whatsapp ihbar hattı ve online röportaj tekniklerinin kullanımı üzerinden ana haber bültenlerinde haber elde etme ve oluşturma pratiklerinde dijitalleşme etkisinin incelenmesi oluşturmaktadır.

Çalışma kapsamında pandemi dönemi öncesi ve sonrası şeklinde belirlenmiş 2020 ve 2021 yıllarının Ocak ayının ilk haftaları karşılaştırılarak ana haber bültenlerinde yayınlanan toplam haber sayıları, sağlık kategorisindeki haberlerin yer alma oranındaki değişiklikler ve pandemi süreci ile birlikte whatsapp ihbar hattı ve online röportaj tekniklerinin kullanılmasıyla haber elde etme ve oluşturma sürecinde dijitalleşmenin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu çerçevede, ana haber bültenleri içerisinde en yüksek reyting oranlarına sahip Fox TV, Show TV

ve ATV kanallarının ana haber bültenleri incelenerek bu bültenlerdeki toplam haber sayılarındaki değişiklikler, sağlık konulu yayınlanan haber sayılarındaki değişim, Whatsapp ihbar hattının kullanımı ve online röportaj tekniğine başvuru haberlerin sayısal değerlerindeki değişimlerin analizi yapılmıştır.

HABER OLUŞUM VE SUNUM SÜRECİNDE DİJİTALLEŞME ETKİSİ

Haberi elde etme, oluşturma ve sunma ile ilgili sürecin genel olarak Seçim, Araştırma, Yeniden Seçim, Ayıklama, Biçimlendirme ve Yayımlama olmak üzere altı aşamada gerçekleştiğini söylemek mümkündür (Girgin 2002, s. 47).

Haberin oluşum sürecini başlatan ilk aşama olan seçim aşamasında gazeteci birçok olay içerisinde haber değeri taşıyan olayları seçmektedir. Araştırma aşamasında ise gazeteci haberleştirmeye karar verdiği olayla ilgili ilginç veya önemli verileri toplamaktadır. Elde edilen bilgiler ise olayın hangi yönüyle ele alınacağına karar verildikten sonra yeniden seçim aşamasında değerlendirilmektedir (Girgin 2002, s. 48). Çalışmanın ana konusu olan Covid-19 pandemisi de ana haberlerde haberlerin elde edilme ve sunum süreçlerine etki etmektedir. Halk tarafından merak edilen ve bu nedenle gündemde sıklıkla bahsi geçen pandemi ile ilgili konular ana haber bültenlerinde yer alan haberlerin seçim sürecini etkileyerek pandemi ya da sağlık konuları ile ilgili haberlerin daha fazla talep edilmesine ve haber sunumlarında gösterilmesine neden olmaktadır.

Yeni iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte haberi oluşturma sürecinin ilk aşamaları olan seçim ve araştırma aşamaları da dijitalleşme etkisiyle hız ve çeşitlilik kazanmıştır. Günümüzde gazetecilerin büyük bir çoğunluğu araştırma aşamasında yeni iletişim teknolojilerinden faydalandıklarını belirtmektedirler (Pavlik 2000). Muhabirler çevrelerinde gerçekleşen olayları haberleştirmenin yanı sıra, yeni medya araçlarının sunduğu olanaklar çerçevesinde çeşitli bölgelerde gerçekleşen olaylara da rahatlıkla ulaşabilmektedirler. Diğer taraftan, Yeni medya araçlarından biri olan akıllı telefonlar, yurttaş haberciliğinin de yaygınlaşmasına neden olarak haberciliğe çeşitlilik kazandırmıştır. Vatandaşlar çevrelerinde gerçekleşen olayları akıllı telefonları aracılığı ile kayıt altına alarak herhangi bir medya organizasyonunun haber merkezine iletebilmektedir (Kaya İlhan 2020, s. 87). Böylece olayların haberleştirilmek üzere seçimi yalnızca muhabirlerin ulaşabildikleri noktalarla sınırlı kalmayıp dünyanın her köşesindeki olaylar hakkında bilgi sahibi olabilmektedirler. Web 2.0 teknolojisini gelişmesi ve bu teknolojinin televizyonda da uygulanmaya başlamasıyla birlikte televizyon etkileşimli bir yayıncılık formatına dönüşerek izleyicinin de aktif içerik tüketicisi olması sağlanmıştır (Değirmencioğlu 2016, s. 592). Böylece dijitalleşmenin yer aldığı haber üretim pratiklerinde, izleyici yalnızca içeriği tüketen değil, haber üretim aşamalarına katkı sağlayan bir konuma ulaşmaktadır. Bu durum habercilik anlayışına yurttaş gazeteciliği kavramının doğmasına neden olmuş durumdadır. Yurttaş gazeteciliği profesyonel olarak gazetecilik mesleğini icra etmeyen ya da gazeteciliğin mesleki eğitimini almamış kişilerin haberin elde edilmesi, oluşturulması, sunulması vb. gibi süreçlere dâhil olmasını ifade etmektedir. Web 2.0 teknoloji ile hayatımıza giren sosyal ağlardan elde edilen bilgi ve görüntülerin haber oluşturma süreçlerinde kullanılması ve bu bilgilerin elde edilmesi için ana haber bültenleri içerisinde aktif olarak sosyal medya hesaplarına ve Whatsapp ihbar hattı kullanımına yer verilmesi yurttaş gazeteciliği ve whatsapp ihbar hatları çerçevesinde ana haber bültenlerindeki dijitalleşmeyi ortaya koymaktadır (Kılıç 2021). Web 2.0 teknolojisinin temelini oluşturduğu sosyal ağlardan kabul

edilebilecek ve çalışmanın da araştırma ayaklarından birini oluşturan Whatsapp uygulaması ve Whatsapp'ın bir ihbar hattı olarak ana haber bültenlerinde kullanımı, haber seçim ve araştırma sürecine yurttaş gazeteciliği ve internet tabanlı bir uygulama üzerinden haber elde edilmesi ile dijitalleşme etkisi arttırarak muhabirlerin alanda bulunmadan haber izleyicisinin kullanıcıya dönüşmesi ile birlikte haber içeriği oluşturulabilmesine imkan tanımaktadır. Ayrıca özellikle Covid-19 pandemisinin etkisiyle yaşanan kısıtlamalar, bireylerin sosyal mesafeye uyma zorunluluğu vb. durumlar çerçevesinde haberi elde etme ve oluşturma sürecinde muhabir ve habere katkı sağlayacak uzman kişilerin biraraya gelmesi durumunda yaşanabilecek sıkıntılar, haberciliğe dijital bir katkı sağlayan online röportaj tekniğinin kullanılmasıyla çözüme ulaştırılabilmektedir.

Bir diğer haberin oluşum süreci aşamalarından ayıklama aşamasında ise gazeteci gereksiz gördüğü bilgileri ve ifadeleri eleyerek elde ettiği verileri biçimlendirmektedir. Biçimlendirme aşamasında haber metnine içerik ve anlam kazandıran gazeteci son aşama olarak haberi olabildiğince hızlı bir biçimde yayımlamalıdır (Girgin 2002, s. 50). İletişim ve bilişim teknolojilerindeki gelişmeyle birlikte haberi elde etme, oluşturma ve sunma aşamalarından seçim ve araştırma aşamasında olduğu gibi, ayıklama, biçimlendirme ve yayımlama aşamalarında da dijital dönüşümler söz konusu olduğu ifade edilebilmektedir.

Aktaş'ın aktarımı ve McQuail'in ifadesine göre "enformasyonun bilgisayar aracılığı ile okunabilir bir formata dönüştürülmesi" olarak tanımlanan dijitalleşmenin özellikle verinin tek bir yapıdan toplanabilmesi, saklanabilmesi ve işlenebilme olanağı sunması onun en önemli özelliği olarak karşımıza çıkmaktadır (Aktaş 2007, s. 2).

Dijitalleşmenin haberin elde edilmesi ve sunulması sürecinin her aşamasına etki etmesinin yanı sıra, son aşama olan yayımlama aşamasını da büyük oranda dönüştürerek okuyucu ya da izleyiciye haberin çok daha hızlı bir biçimde ulaşmasını sağlamıştır. Özellikle 1990'lı yıllarla birlikte televizyon yayıncılığında dijitalleşme çalışmalarına yön verilerek ilk olarak uydu yayınları dijitalleşmiş, devam eden yıllarda ise kablo ve karasal yayınlardan dijital yayıncılığa geçilmiştir. Bu durumun ses ve görüntü kalitesini arttırmasının yanı sıra, izleyici sayısını 4 kat arttırırken maliyeti de 4 kat düşürmüştür (Koyuncu 2017, s. 317). Bu noktada araştırmada temel alınan Covid-19 pandemisinin etkisi ile birlikte haberin sunulması sürecinde daha sık kullanılmaya başlanan online röportaj tekniği, dijitalleşmenin hız kazanması ve online toplantı, görüşme vb. uygulamalarla ilgili alt yapıların çeşitlenmesi, bağlantı hızı, görüntü kalitesi ve çoklu katılım gibi ortam iyileştirmeleriyle haberin sunulması sürecinde dijitalleşme etkisini gözler önüne sermiş durumdadır.

ANA HABER BÜLTENLERİNDE HABER KONULARININ SEÇİMİ

Televizyon, gerek kolay ulaşılan bir kitle iletişim aracı olması, gerek ise bilgiyi hem görsel hem de işitsel olarak kitlelere sunmasından dolayı toplumda önemli bir yere sahiptir. Bu bakımdan haber bültenleri de geniş bir izleyici kitlesi tarafından günlük olarak takip edilmektedir.

Televizyon kanallarında haber yayınları canlı yayın, günlük haber bültenleri, haber programları ve yorumlar olarak 4 farklı biçimde gerçekleşmektedir. Televizyon haberciliğinde 19.00-20.00 arasında gerçekleşen Akşam haberleri ise haber sunumunun düzenli olarak yapıldığı en yaygın haber bültenleridir (İnce & Yılmaz, 2020).

Ortalama 45 dakika olacak şekilde planlanan ana haber bültenlerinde toplumda yankı bulmuş günün en önemli haberleri yer almaktadır. Bu bağlamda, haber bültenlerinde yer alan haber konularının dağılımı ise “Hard News” olarak bilinen iç ve dış politikaya yönelik bilgilerin yer aldığı siyasi içerikli haberlerin öncelikli olarak verilmesi şeklinde düzenlenmektedir. Ancak gün içerisinde yaşanan ve toplumu önemli ölçüde etkileyen doğal afet, terör saldırısı ya da salgın gibi haberler bültenin başında verildiği gibi bültenin tamamının bu haberlere ayrıldığı da görülmektedir (İnce & Yılmaz, 2020).

Bu bağlamda, televizyon haberciliğinde haber seçimi aşaması haberciler açısından en önemli aşama olarak değerlendirilmektedir. Haber seçimi ise belirli haber değeri kriterleri çerçevesinde gerçekleşmelidir.

Haber değeri kavramına yönelik ilk çalışma 1922 yılında Walter Lippmann tarafından ABD’de gerçekleştirilmiştir. Lippmann, haber değerini çeşitli olayların, basın tarafında yayınlanmaya değer görülmesi biçiminde açıklayarak bir olayın haber olabilmesi için sahip olması gereken kriterleri ortaya koymuştur (Küçüközyiğit 2016, s. 87).

Diğer taraftan, Galtung ve Ruge, günümüzde halen geçerliliğini sürdüren 12 haber değerini ortaya koymuştur. Galtung ve Rudge’un haber seçimindeki değerlendirmelerinde ise Zamanlılık, Büyüklük, Açıklık, Seyirci ile Bağlantılılık, Beklenmediklik ve Devam eden olay unsurları ön plana çıkmaktadır (Toruk 2008, s. 172).

Judy McGregor da televizyon haberleri için Galtung&Ruge tarafından göz önünde tutulmayan yeni haber değeri kriterleri ortaya atmıştır. Bu yeni haber değerleri; Görsellik, duygusallık, çatışma ve gazetecinin haberle ün kazanması olarak sıralanmaktadır (Kars, 2015, s. 109). Görsellik televizyon haberleri açısından en baskın haber değeri olarak düşünülebilmektedir. Özellikle bir olayın haberleştirilmesine karar verilmesinde elde edilen ve izleyiciye sunulacak görüntü televizyon haberleri için büyük bir öneme sahiptir. Bu bakımdan, Televizyon haberciliğinde bir olayın haberleştirilmesine karar verilirken, “televizyonda yayınlanacak kriterlere sahip yeterli görüntü var mı?” sorusu sıklıkla sorulmaktadır. Ayrıca, televizyon haberlerinde seçim dönemlerinde ve Covid 19 pandemisi döneminde toplumu doğrudan ilgilendiren bilgiler tablo ve grafiklerle desteklenerek de izleyiciyle paylaşıldığı görülmektedir.

Haberde önemlilik ise bir olayın etkilediği veya ilgilendirdiği insanların sayısına göre belirlenmekte olup, “olayın ölçüsü” ve “olayın sonuçları” olmak üzere iki alt başlıkta toplanmaktadır (Toruk 2008, s. 178).

Bu kapsamda; Ülke çapında bir günde kaç kişinin Covid-19 virüsüne yakalandığı bilgisi olayın ölçüsünü gösterirken; Covid-19 pandemisi kapsamında alınan tedbirler, hastanelerin doluluk oranları ve pandeminin getirdiği koşullar da olayın sonuçlarını gözler önüne sermektedir.

Bu nedenle, toplumu doğrudan etkilemesi sebebiyle haber bültenlerinde Covid 19 salgını nedeniyle son zamanlarda, günlük vaka sayıları, aşı çalışmaları ve hastanelerdeki doluluk oranları gibi pandemiye ilişkin günlük bilgiler sıklıkla yer aldığından sağlık haberlerinin haber değeri ve haber konularının seçilmesi ile ilgili kriterler açısından ön planda olduğu düşünülebilmektedir.

AMAÇ VE HİPOTEZLER

Araştırma kapsamında çağımızın gereklilikleri ve yaşanan teknolojik gelişmelerle birlikte dijitalleşme etkisinin özellikle pandemi döneminde hız kazanması ve her sektörü olduğu gibi medya sektörünü de etkileyerek habercilik alanında meydana getirdiği dijitalleşme etkisinin ölçülmesi amaçlanmıştır.

Çalışma içerisinde incelenen konu doğrultusunda belirlenen hipotezler şu şekildedir:

1. Pandemi döneminde ana haber bültenlerinde yayınlanan toplam haber sayısında artış yaşanması beklenmektedir.
2. Pandemi döneminde ana haber bültenlerinde yayınlanan sağlık haberlerinin sayısında artış görülmesi beklenmektedir.
3. Pandemi döneminde ana haber bültenleri akışı içerisinde whatsapp ihbar hattından gelen haberlerin yer alma sayısının artması beklenmektedir.
4. Pandemi döneminde ana haber bültenleri akışı içerisinde yer alan haberlerde online röportaj tekniğinin kullanımının artması beklenmektedir.

YÖNTEM

Ele alınan konu kapsamında geçerli literatür taraması yapılasının ardından, 1-7 Ocak 2020 ve 1-7 Ocak 2021 tarihlerinde yayınlanan Fox, Show ve Atv Ana Haber Bültenleri içerisinde yer alan haber konularında pandemi koşulları etkisi ile sağlık haberi kategorisinin yer alma oranındaki sayısal değişimlerle birlikte, dijital bir uygulama olan whatsapp ihbar hattının haber elde etme kaynağı olarak kullanımı ve ayrıca yine pandemi koşulları ve dijital etkilerin bir getirisi olarak haber hazırlama sürecinde online röportaj tekniğinin kullanımındaki sayısal değişimler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir.

SINIRLILIKLAR

Araştırma kapsamında ana haber bültenlerinin belirlenen kategorilere göre içerik analizi yöntemiyle incelendiği tarihler pandemi dönemi öncesi ve pandemi dönemini kapsayacak şekilde yılın ilk 7 günü olarak belirlenmiştir. Bu sebeple pandemi öncesi ele alınan tarih aralığı 1-7 Ocak 2020 olurken pandemi döneminde incelenen ana haber bültenlerinin tarih aralığı 1-7 Ocak 2021 olarak şekillenmiştir.

Çalışma kapsamında ele alınan televizyon kanalları Fox Tv, Show Tv ve Atv olarak belirlenmiştir. Bu sınırlılık çalışmada ele alınan tarih aralığındaki (1-7 Ocak 2020 ve 1-7 Ocak 2021 tarihleri) reyting sonuçlarına göre en yüksek reytinge sahip ilk 3 ana haber bülteninin araştırma kapsamında değerlendirilmesi nedeniyle oluşmuştur. Ana haber bültenlerinin reyting sonuçlarına total reyting değerlerinin gün gün ve ilk 25 şeklinde tablolarla verildiği Facebook ve Instagram sosyal ağlarında hesabı bulunan Dizi Reytingleri ve Haber Sayfası'ndan alınmıştır. Bu kaynaktan elde edilen veriler aynı zamanda TIAK aylık reyting tabloları, medyajans.com ve medyafaresi.com'dan alınan verilerle de desteklenmiştir.

Sağlık haberlerinin bülten içerisinde sayısal değeri elde edilirken sadece Covid-19 pandemisi ile ilgili haberler değil sağlık, tıp vb. alanlardaki farklı gündemleri de kapsayan haber içerikleri bu kategoriye dâhil edilmesi ön görülmüştür ancak çalışmada farklı haber kategorileri ele alınmaksızın sadece 2020 ve 2021 yılları için Covid-19 pandemisi etkisi ile ana haber

bültenlerinde yayınlanan sağlık konu başlıklı haberlerin sayısal değerlerindeki değişimin karşılaştırılması yapılmıştır.

Araştırma içerisinde Whatsapp ihbar hattı haberlerinin değerlendirilmesinde de sınırlılıklar yer almaktadır. Whatsapp ihbar hattı haberlerinin incelenmesinde muhabirlerin sahada görüş almadığı, ajanslardan alınan görüntülerden oluşmayan, yurt içinde yer alan haberlerin sadece amatör kamera kaydıyla gösterildiği haberler ve aynı zamanda Whatsapp ihbar hattı logosuyla haberin ihbar hattı aracılığıyla yayınlandığının izleyiciye sözlü aktarımının yapıldığı haber içerikleri bu kategoride değerlendirilmiştir.

Online röportajlarda kanalların röportaj yapılan kişi ve muhabirin online bağlantı kurduğu görüntüyü ekranı ikiye bölerek izleyiciye yansıttığı görülmektedir. Bu nedenle online röportajda bu görüntünün varlığı esas alınmıştır. Haberde yer alan kişilerin kanal muhabirlerinden bağımsız olarak kamuoyuna yaptıkları online açıklamaların ya da sosyal medya hesaplarına yükledikleri video görüntülerinin haberlerde kullanılması online haber kategorisinde değerlendirilmemiştir.

BULGULAR

Tablo 1. Fox Ana Haber Genel İncelemesi

Toplam Haber Sayısı		Sağlık Haberleri	
Tarih	Sayı	Tarih	Sayı
01.01.2021	17	01.01.2021	4
02.01.2021	13	02.01.2021	4
03.01.2021	15	03.01.2021	6
04.01.2021	13	04.01.2021	5
05.01.2021	13	05.01.2021	5
06.01.2021	13	06.01.2021	5
07.01.2021	10	07.01.2021	1
TOPLAM	94	TOPLAM	30
01.01.2020	10	01.01.2020	1
02.01.2020	10	02.01.2020	0
03.01.2020	12	03.01.2020	1
04.01.2020	17	04.01.2020	2
05.01.2020	11	05.01.2020	2
06.01.2020	10	06.01.2020	0
07.01.2020	11	07.01.2020	0
TOPLAM	81	TOPLAM	6
Whatsapp İhbar Hattı		Online Röportaj	
Tarih	Sayı	Tarih	Sayı
01.01.2021	0	01.01.2021	3
02.01.2021	0	02.01.2021	4
03.01.2021	0	03.01.2021	5

04.01.2021	0	04.01.2021	2
05.01.2021	0	05.01.2021	3
06.01.2021	0	06.01.2021	3
07.01.2021	0	07.01.2021	1
TOPLAM	0	TOPLAM	21
01.01.2020	0	01.01.2020	0
02.01.2020	0	02.01.2020	0
03.01.2020	0	03.01.2020	0
04.01.2020	0	04.01.2020	0
05.01.2020	0	05.01.2020	0
06.01.2020	0	06.01.2020	0
07.01.2020	0	07.01.2020	0
TOPLAM	0	TOPLAM	0

Tablo 2. Fox Ana Haber Özet İncelemesi

FOX TV	2020	2021
Toplam Haber Sayısı	81	94
Sağlık Haberi Sayısı	6	30
Whatsapp İhbar Hattı Kullanımı	0	0
Online Röportaj	0	21

Fox Ana Haber Bülteni'nin içerik analizi yöntemiyle incelenmesi sonucu oluşturulan tabloya göre; ana haber bülteninde yer alan haber sayısı, pandemi dönemi öncesinde yer alan 2020 yılının ocak ayının ilk 7 gününde 81 iken, pandemi dönemin içerisindeki 2021 yılının aynı gün ve ay aralığında yer alan haber sayısı 94 olarak belirlenmiştir. Bu analizle özellikle pandemi etkisiyle gündemde yer alan olayların sayısının artmasının doğru orantılı bir şekilde ana haber bülteninde yer alan haber sayısını da arttırdığı görülmüştür.

Fox Ana Haber Bülteni'nin 1-7 Ocak 2020 döneminde ana haber bülteni içerisinde yayınladığı sağlık konulu içeriklerin sayısı 6 haberde sınırlı kalırken, 1-7 Ocak 2021 döneminde ise sağlık haberlerinin sayısı 30'a çıkmıştır. Bu sonuçlara göre sağlık haberlerinin pandemi etkisiyle ana haber bültenlerinde yer alma oranının arttığı açıkça ortaya konulmuştur.

Çalışma kapsamında pandemi dönemiyle birlikte dijitalleşme etkisinin ana haber bültenlerinde artacağı hipotezinin ortaya konulmasındaki temel dinamiklerden biri Whatsapp ihbar hatlarının ana haberlerde kullanım yoğunluğunun artmış olduğu düşüncesidir. Ancak Fox Ana Haber'de pandemi öncesi ya da sonrasında Whatsapp İhbar Hattı kullanımının olmadığı, izleyiciye bu konuyla ilgili herhangi bir ihbar hattı bilgisinin sunulmadığı görülmüştür. Fox Ana Haber'de daha çok Facebook, Twitter ve Instagram üzerinden interaktif yayıncılık sürdürülmekte ve hashtaglerin aktif bir şekilde kullanılmakta olduğu görülmüştür.

Pandemi öncesi dönemde ana haber bülteninde yer alan haberlerin aktüel olarak muhabirler saha çekimleriyle oluşturduğu haberlere ek olarak, resmi kaynaklardan basına servis edilen ya

da ajanslardan elde edilen görüntülerle hazırlandığı görülürken, 1-7 Ocak 2021 tarihlerini kapsayan pandemi dönemi ana haber bülteni akışında toplam 21 haberin online röportaj tekniği ile oluşturulduğu görülmektedir. Bu rakamlara göre, 2020 yılında Fox Ana Haber Bülteni'nde tüm haberler içerisinde online röportaj tekniğinin kullanımı 0 iken, Fox Ana Haber'in 2021 yılındaki toplam haber içeriklerinin 21'inin online röportajlarla oluşturulan haberler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre online röportajların pandemi etkisiyle ana haber bültenlerinde yer alma oranının arttığı ortaya konulmuştur.

Tablo 3. Show Tv Ana Haber Genel İncelemesi

Toplam Haber Sayısı		Sağlık Haberleri	
Tarih	Sayı	Tarih	Sayı
01.01.2021	19	01.01.2021	2
02.01.2021	23	02.01.2021	3
03.01.2021	23	03.01.2021	4
04.01.2021	23	04.01.2021	2
05.01.2021	23	05.01.2021	2
06.01.2021	25	06.01.2021	3
07.01.2021	23	07.01.2021	3
TOPLAM	159	TOPLAM	19
01.01.2020	22	01.01.2020	1
02.01.2020	24	02.01.2020	2
03.01.2020	22	03.01.2020	2
04.01.2020	24	04.01.2020	1
05.01.2020	25	05.01.2020	2
06.01.2020	27	06.01.2020	2
07.01.2020	23	07.01.2020	0
TOPLAM	167	TOPLAM	10
Whatsapp İhbar Hattı		Online Röportaj	
Tarih	Sayı	Tarih	Sayı
01.01.2021	0	01.01.2021	0
02.01.2021	3	02.01.2021	1
03.01.2021	7	03.01.2021	1
04.01.2021	2	04.01.2021	0
05.01.2021	1	05.01.2021	1
06.01.2021	1	06.01.2021	0
07.01.2021	0	07.01.2021	0
TOPLAM	14	TOPLAM	3
01.01.2020	1	01.01.2020	0
02.01.2020	0	02.01.2020	0
03.01.2020	0	03.01.2020	0

04.01.2020	1	04.01.2020	0
05.01.2020	0	05.01.2020	0
06.01.2020	0	06.01.2020	0
07.01.2020	1	07.01.2020	0
TOPLAM	3	TOPLAM	0

Tablo 4. Show Tv Ana Haber Özet İncelemesi

SHOW TV	2020	2021
Toplam Haber Sayısı	167	159
Sağlık Haberi Sayısı	10	19
Whatsapp İhbar Hattı Kullanımı	3	14
Online Röportaj	0	3

Show Ana Haber Bülteni'nde yer alan toplam haber sayısı, pandemi etkisinin devam ettiği 2021 yılının Ocak ayının ilk 7 gününde 159 iken, pandemi dönemi başlangıcı öncesi 2020 yılının Ocak ayının ilk 7 gününde 167 olarak saptanmıştır. Yapılan içerik analizi sonucunda Show Ana Haber'de pandemi döneminde yayınlanan 2021 yılındaki toplam haber sayısının, 2020 yılındaki toplam haber sayısından daha az olduğu görülmektedir. Özellikle pandemi etkisiyle ana haber bültenlerinde artan sağlık haberlerinin sayısı düşünüldüğünde, 2021 yılındaki toplam haber sayısının 2020 yılına göre daha fazla olabileceği görüşü savunulabilir olsa da farklı haber içeriklerinin de etkisiyle bu durumun Show Ana Haber Bülteni için geçersiz olduğu görülmüştür.

Show Ana Haber Bülteni'nin 1-7 Ocak 2020 döneminde ana haber bülteni akışında yayınladığı sağlık haberlerinin toplam sayısı 10 iken, 2021 yılının aynı döneminde sağlık haberlerinin toplam sayısı 19'a ulaşmıştır. Bu sonuçlara göre sağlık haberlerinin pandemi etkisiyle ana haber bültenlerinde yer alma sayısının arttığı açıkça ortaya konulmuştur.

Show Ana Haber Bülteni'nde yer alan haberlerde Whatsapp ihbar hattından gelen içeriklerin yer alma sayısının pandemi döneminde arttığı görülmektedir. Pandemi dönemi öncesinde yer alan 1-7 Ocak 2020 tarih aralığında ana haber bülteni içerisinde toplam 3 haber Whatsapp ihbar hattından elde edilmişken, pandemi dönemi içerisinde yer alan 1-7 Ocak 2021 tarihlerinde ise Whatsapp ihbar hattından elde edilen ve haber bülteni içerisinde yer alan haber sayısı 14 olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre Whatsapp ihbar hattına gelen haberlerin ana haber bülteni akışı içerisinde yer alma sayısının pandemi döneminde arttığı ortaya konulmuştur.

Show Ana Haber Bülteni haberleri incelendiğinde 1-7 Ocak 2020 tarihleri arasında yayınlanan haberlerde online röportajın yer almadığı görülmüştür. 1-7 Ocak 2021 tarihleri arasında ise toplam 3 haber de online röportaj tekniğine başvurulduğu belirlenmiştir. Bu rakamlara göre, online röportajların pandemi etkisiyle ana haber bültenlerinde yer alma sayısının arttığı söylenebilmektedir.

Tablo 5. ATV Ana Haber Genel İncelemesi

Toplam Haber Sayısı		Sağlık Haberleri	
Tarih	Sayı	Tarih	Sayı
01.01.2021	22	01.01.2021	1
02.01.2021	22	02.01.2021	2
03.01.2021	20	03.01.2021	0
04.01.2021	23	04.01.2021	0
05.01.2021	23	05.01.2021	3
06.01.2021	20	06.01.2021	1
07.01.2021	20	07.01.2021	1
TOPLAM	150	TOPLAM	8
01.01.2020	18	01.01.2020	0
02.01.2020	20	02.01.2020	0
03.01.2020	14	03.01.2020	1
04.01.2020	22	04.01.2020	1
05.01.2020	23	05.01.2020	2
06.01.2020	20	06.01.2020	0
07.01.2020	22	07.01.2020	0
TOPLAM	139	TOPLAM	4
Whatsapp İhbar Hattı		Online Röportaj	
Tarih	Sayı	Tarih	Sayı
01.01.2021	1	01.01.2021	0
02.01.2021	0	02.01.2021	0
03.01.2021	0	03.01.2021	0
04.01.2021	0	04.01.2021	0
05.01.2021	1	05.01.2021	0
06.01.2021	1	06.01.2021	1
07.01.2021	0	07.01.2021	0
TOPLAM	3	TOPLAM	1
01.01.2020	0	01.01.2020	1
02.01.2020	0	02.01.2020	1
03.01.2020	0	03.01.2020	1
04.01.2020	0	04.01.2020	0
05.01.2020	0	05.01.2020	0
06.01.2020	1	06.01.2020	0
07.01.2020	0	07.01.2020	0
TOPLAM	1	TOPLAM	3

Tablo 6. *ATV Ana Haber Özet İncelemesi*

ATV	2020	2021
Toplam Haber Sayısı	139	150
Sağlık Haberi Sayısı	4	8
Whatsapp İhbar Hattı Kullanımı	1	3
Online Röportaj	3	1

ATV Ana Haber Bülteni'nin içerik analizi ile incelenmesi sonucu elde edilen verilere göre; ana haber bülteninde yer alan toplam haber sayısı, pandemi dönemi öncesinde 2020 yılının ocak ayının ilk 7 gününde 139 iken, pandemi döneminde yer alan 2021 yılının aynı gün ve ay aralığındaki toplam haber sayısı 150 olarak belirlenmiştir. Bu analizle, özellikle pandemi etkisiyle gündemde yer alan olayların sayısının artmasıyla birlikte 1-7 Ocak 2021 tarihlerinde ATV Ana Haber Bülteni'nde yayınlanan toplam haber sayısının, 1-7 Ocak 2020 döneminde yayınlanan toplam haber sayısından fazla olduğu ortaya çıkarılmıştır.

ATV Ana Haber Bülteni'nin 1-7 Ocak 2020 döneminde ana haber bülteninde yer alan sağlık haberlerinin sayısı 6 olarak belirlenirken bu rakamın, 1-7 Ocak 2021 döneminde 8'e ulaştığı belirlenmiştir. Bu veriler ışığında ATV Ana Haber içerisinde, pandemi etkisiyle sağlık haberlerinin ana haber bülteninde yer alma sayısının az da olsa arttığı ortaya konulmuştur.

ATV Ana Haber Bülteni haber içeriklerinde Whatsapp ihbar hattından gelen haberlerin yer alma sayısının pandemi döneminde arttığı görülmektedir. Pandemi dönemi öncesinde yer alan 1-7 Ocak 2020 tarih aralığında ana haber bülteninde toplam 1 haber Whatsapp ihbar hattından elde edilmişken, pandemi dönemi içerisindeki 1-7 Ocak 2021 tarihlerinde ise Whatsapp ihbar hattından elde edilen ve bültende yer alan haber sayısı 3 olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre Whatsapp ihbar hattına gelen haberlerin ana haber bülteni akışı içerisinde yer alma sayısının pandemi döneminde arttığı söylenebilmektedir.

ATV Ana Haber Bülteni'nde yayınlanan haberler içerisinde yer alan online haberlerin sayısı incelendiğinde, 1-7 Ocak 2020 tarihleri arasında yayınlanan haberlerde toplam 3 haberin online röportaj yapılarak yayınlandığı görülmüştür. Pandemi dönemi içerisinde yer alan 1-7 Ocak 2021 tarihleri arasında ise toplam 1 haber ana haber bülteni içerisinde online röportaj kullanılarak yayınlanmıştır. Diğer ana haber bültenlerinden farklı olarak ATV Ana Haber Bülteni'nde pandemi dönemi öncesi online röportaj kullanımının daha fazla olduğu pandemi döneminde yayınlanan haberlerde bu sayının azaldığı görülmüştür. Diğer ana haber bültenlerinde elde edilen verilerle ortaya çıkan online röportajların pandemi dönemi etkisiyle ana haber bültenlerinde yer alma oranının arttığı sonucu ATV Ana Haber Bülteni için geçerli olduğu söylenememektedir.

Çalışma bulgularının analizine göre, ele alınan her 3 ana haber bülteninde incelenen tüm araştırma başlıklarındaki toplam değişimine ilişkin oluşan genel değerlendirme tablosu oransal olarak şu şekildedir:

Tablo 7. Genel Değerlendirme

Tüm Ana Haber Bültenlerinde İncelenen Kategoriler	2020	2021	Değişim Oranı
Toplam Haber Sayısı	387	403	%4
Sağlık Haberi Sayısı	20	57	%185
Whatsapp İhbar Hattı Kullanımı	4	17	%325
Online Röportaj	3	25	%733

Elde edilen veriler sonucunda oluşan genel değerlendirme tablosu göstermektedir ki, Fox TV, Show TV ve ATV ana haber bültenlerinin tamamında ana haber bültenlerinin kendi akışları dışında tüm kategorilerdeki 3 ana haber bülteninin de ilgili kategorilerdeki toplam sayısal değerlerindeki değişim hesaplandığında incelenen tüm kategorilerde belirlenen oranlarda artış yaşanmıştır. Ana haber bültenlerindeki toplam haber sayısı, ana haber bültenlerinde yer alan sağlık kategorisindeki haberlerin sayısı, Whatsapp ihbar hattı ve online röportaj tekniklerinin sayısındaki yüzdeler artışın tüm ana haber bültenleri için geçerli oluşu çalışmada ifade edilen tüm hipotezleri genel değerlendirmede doğrulamaktadır.

Genel değerlendirme tablosunda kanalların kendi yayınladıkları haber içeriklerinden bağımsız olarak belirlenen tüm kategorilerde tüm kanallar için toplam sayılar hesaplanmış ve bu hesaplama sonucunda belirlenen tüm kategorilerde hipotezlere uygun artış yaşandığı görülmüştür. İlgili kategorilerde kanal bazında değerlendirmelerde ise “pandemi döneminde ana haber bültenlerinde yayınlanan toplam haber sayısında artış yaşanması beklenmektedir” hipotezi Fox Tv ve ATV için doğrulanırken Show Tv’de pandemi döneminde yayınlanan toplam haber sayısında yaşanan artış nedeniyle kanıtlanamamıştır. Diğer bir hipotez olan “pandemi döneminde ana haber bültenlerinde yayınlanan sağlık haberlerinin sayısında artış görülmesi beklenmektedir” yönünde belirlenen hipotez tüm kanallar için doğrulanmıştır. “Pandemi döneminde ana haber bültenleri akışı içerisinde whatsapp ihbar hattından gelen haberlerin yer alma sayısının artması beklenmektedir” hipotezi Show TV ve ATV için doğrulanırken Fox Tv için bu hipotez geçersiz olarak saptanmıştır. “Pandemi döneminde ana haber bültenleri akışı içerisinde yer alan haberlerde online röportaj tekniğinin kullanımının artması beklenmektedir” hipotezi Fox TV ve Show TV için doğrulanırken ATV ana haber bülteni içerisinde online röportaj tekniği kullanımının azaldığının ortaya çıkmasıyla birlikte bu hipotez ATV için geçersiz olarak saptanmıştır.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Teknolojik gelişmelerle birlikte yaşanan dijitalleşmenin ve dijitalleşen dünyanın getirilerinin günlük hayatı, eğitim yaşamını ve mesleki pratikleri derinden etkilediği bilinen bir gerçektir. 2020 yılı içerisinde başlayan ve hız kazanarak devam eden Covid-19 pandemisi dolayısıyla teknolojinin ve dijitalleşmenin insan hayatına olan etkisi de bir gereklilik ve zorunluluk olarak artmaktadır. Hayatın her alanını etkileyen Covid-19 pandemisinin getirileri elbette kendisini medya sektörü içerisinde de göstermektedir. Hali hazırda hızla gelişen teknoloji ve dijitalleşmeyle sürekli olarak güncellenen ve yenilenen medya sektörü için dijitalleşme etkisi pandemiyle birlikte hız kazanmıştır. Son yıllarda pek çok televizyon kanalı, ana haber bültenlerinin haber oluşum ve sunum sürecinde dijital teknolojilerden yararlandığı görülmektedir. Özellikle, sosyal ağlar aracılığıyla mention ve hashtagların kullanımının yanı

sıra, whatsapp ihbar hatları aracılığıyla paylaşılan görüntülerin haber bültenlerinde aktarımlarının olduğu bilinen bir gerçektir. Sosyal ağların geleneksel medyaya olan bu dijitalleşme etkisi, pandemi dönemi ile birlikte dijital teknolojilerin de ana haber bültenleri içerisinde haberleri elde etme ve meydana getirmede aktif rol üstlenmesi ile artmış durumdadır.

Bu kapsam ve amaçla birlikte çalışma kapsamında yapılan içerik analizi sonuçlarına göre, araştırma hipotezleri içerisinde yer alan pandemi dönemiyle birlikte yaşanan gündem yoğunluğu nedeniyle ana haber bültenleri içerisinde yer alan haber sayısının artması beklentisi Fox ve Atv Ana Haber Bültenleri için geçerli bir önerme olarak belirlenirken Show Tv Ana Haber Bülteni'nde pandemi döneminde aktarılan haber sayısının geçmiş yıla göre azaldığı görülmüştür. Dolayısıyla yaşanan gündem yoğunluğu nedeniyle "pandemi döneminde ana haber bültenlerinde yayınlanan toplam haber sayısında artış yaşanması beklenmektedir." hipotezi FOX Tv ve ATV için doğrulanırken, Show Tv ana haber bülteni için bu hipotez doğrulanamamıştır. Ancak bu sonuca rağmen pandemi döneminde ana haber bültenleri içerisinde, incelenen tarih aralığında, izleyiciye en fazla haber içeriği aktarımını sağlayan ana haber bülteni 2020 yılı 1-7 Ocak dönemine göre haber sayısını azaltmış olsa da Show Tv Ana Haber Bülteni olarak belirlenmiştir.

Diğer taraftan, ana haber bültenlerinde haber konularının seçimi çerçevesinde belirli haber değeri kriterlerinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bu kriterlerin başında önemlilik ilkesi gelmektedir. Bir olayın etkilediği veya ilgilendirdiği insanların sayısına göre belirlenen önemlilik ilkesi kapsamında, bireylerin pandemi ile ilgili daha fazla bilgi edinme ihtiyacına yönelik Covid 19 ile ilgili sağlık haberlerinin ana haber bültenlerinde daha sık yer alması söz konusu olmuştur. Ayrıca, izleyicilerinin pandeminin seyri ile ilgili fikir sahibi olmasını sağlayacak günlük vaka sayıları, aşı çalışmaları, uzman görüşleri gibi bilgilere ihtiyaç duyması bakımından Covid 19 ile ilgili sağlık haberleri Galtung ve Rudge'un (1965) haber seçiminde değerlendirilmesi gereken "devam eden olay" ve "olayın büyüklüğü" kriterlerine de uygunluk göstermektedir. Araştırmanın hipotezleri arasında yer alan pandemi döneminde ana haber bültenlerinde yayınlanan sağlık kategorisi ya da konu başlığı altında yayınlanan haberlerinin sayısında artış yaşanacağı öngörüsünün incelenen tüm ana haber bültenleri için geçerli olduğu tespit edilmiştir. Çalışma sonucunda pandemi döneminde sağlık haberlerine haber içeriklerinde en fazla yer veren ana haber bülteni Fox Tv Ana Haber Bülteni olarak belirlenmiştir. Ancak bu kategori altında yer alan sağlık haberlerinin yalnızca Covid 19 pandemisi etkisi altında uzman görüşleri, resmi açıklamalar, virusün yayılımı, vaka sayıları, ve sağlık çalışanlarının yaşadığı zorluklar gibi bilgiler içerdiği görülmüştür.

Pandemi dönemi öncesinde de hayatın her alanında ve tüm sektörlerde etkisini günden güne artıran dijitalleşmenin, pandemi dönemi ile birlikte özellikle medya sektörünü de daha fazla etkilemeye başladığı hipoteziyle çalışma kapsamında ana haber bültenlerinde Whatsapp ihbar hattı ve online röportaj tekniği kullanımlarındaki sayısal değerler ortaya çıkarılmıştır. Çalışma kapsamında "Pandemi döneminde ana haber bültenleri akışı içerisinde whatsapp ihbar hattından gelen haberlerin yer alma sayısının artması beklenmektedir." hipotezi Show Tv ve ATV için doğrulanırken, Fox Tv Ana Haber Bülteni için bu hipotez kanıtlanamamıştır. Fox Ana Haber'de incelenen her iki tarih aralığında da Whatsapp ihbar hattı kullanımı tercih edilmezken, Show ve Atv Ana Haber Bültenlerinde pandemi döneminde Whatsapp ihbar hattı kullanımının arttığı görülmüştür. İçerik analizinden elde edilen sonuçlara göre, dijitalleşmenin medya

sektörü ve habercilik anlayışında ve dolayısıyla ana haber bültenleri üzerindeki etkisinin bir göstergesi olan Whatsapp ihbar hattı kullanımını en fazla gerçekleştiren ana haber bülteninin Show Tv Ana Haber Bülteni olduğu tespit edilmiştir.

Pandemi dönemi öncesinde Fox Tv ve Show Ana Haber Bültenlerinde online röportaj tekniği kullanımıyla hiç haber oluşturulmadığı ve pandemi dönemiyle birlikte online röportaj tekniğinin kullanılmasıyla meydana gelen haberlerin sayısının arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak aynı durum ATV Ana Haber için geçerli değildir. ATV Ana Haber’de pandemi dönemi öncesi online röportaj tekniği ile oluşturulmuş haberler ana haber bülteni içerisinde yer almış olsa bile, pandemi dönemi içerisinde böyle bir haber oluşumuna rastlanılamamıştır. Dolayısıyla ATV Ana Haber Bülteni için bu hipotez doğrulanamamıştır. İçerik analizinden elde edilen sonuçlara göre, dijitalleşmenin habercilik anlayışını değiştirme ve ana haber bültenleri üzerindeki etkisinin bir göstergesi olan online röportaj tekniği kullanımını en fazla gerçekleştiren ana haber bülteninin Fox Tv Ana Haber Bülteni olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre whatsapp ihbar hattı ve online röportaj tekniğinin ana haber bültenleri içerisinde kullanılması doğrultusunda dijitalleşme etkisinin haberi elde etme ve oluşturma süreci bakımından en az kullanan bültenin ATV Ana Haber Bülteni olduğu tespit edilmiştir. En fazla haber içeriğine sahip ve en çok Whatsapp ihbar hattı kullanımını gerçekleştiren bülten Show Tv Ana Haber Bülteni olurken, pandemi döneminde sağlık kategorisinde izleyiciye en fazla haberi ulaştıran ve aynı zamanda muhabirlerin sahada habere gitmesi yerine pandemi koşullarına uygun olarak online röportaj tekniğini kullanarak dijital haber üretimini gerçekleştiren bülten ise Fox Tv Ana Haber Bülteni olmuştur.

Diğer taraftan, her ne kadar yalnızca Covid 19 ile ilgili bilgiler içerse de sağlık haberlerinin ana haber bültenlerinden yer alma sayısının pandemi döneminde yer alan 2021 yılının ilk haftasında artış gösterdiği gözlemlenmektedir. Bu durum, sağlık haberlerinin ana haber bültenleri içerisinde yer alma sayısının arttığını göstermektedir.

Araştırma sonucunda elde edilen sonuçlara göre Show Tv Ana Haber Bülteninde yayınlanan toplam haber sayısında pandemi döneminde düşüş yaşanması, Fox Tv’de whatsapp ihbar hattının kullanılmaması, ATV’de pandemi döneminde online röportaj kullanımının azalmış olmasına rağmen, Covid-19 pandemisi etkisinin devam etmesiyle birlikte ana haber bültenlerinde sağlık konulu haberlerin yayınlanma sıklığının devam edeceği ve pandemiyle birlikte hız kazanan dijitalleşme süreciyle whatsapp ihbar hattı ve online röportaj tekniği kullanımı ile haber bültenlerinde yer alan haberlerin elde edilmesi ya da oluşturulması tercihinin pandemi döneminden sonra da devam edebileceği söylenebilmektedir.

KAYNAKÇA

- Aktaş, C. (2007). *Yeni medyanın geleneksel medya ile karşılaştırılması*. (Ed. Gülbuğ Erol). *Medya üzerine çalışmalar* içinde. Beta Yayınevi.
- Akyazı, A. (2018). *Gazetecilikte dijitalleşme ve haber üretimine yansımaları: Robot gazeteciler*. (Ed. O. Uçak). *Dijital gazetecilik ve medya* içinde. Eğitim Yayınları.
- Değirmencioğlu, G. (2016). Dijitalleşme çağında gazeteciliğin geleceği ve inovasyon haberciliği. *TRT Akademi*, 1(2), 590-606. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/trta/issue/23620/252171>
- Galtung, J. & Holmboe, M. R. (1965). The structure of foreign news the presentation of Congo, Cuba and Cyprus crises in four Norwegian newspapers, *Journal of Peace Research*, 2, 64-91. <https://doi.org/10.1177/002234336500200104>
- Garrison, B. (2000). Journalists' perceptions of online information-gathering problems, *J'MC Quarterly*, 77(3), 500-514. <https://doi.org/10.1177/107769900007700303>
- Girgin, A. (2002). *Haber yazmak*. Der Yayınları.
- İnce, G. B. (2017). Yeni medyanın haber tüketim pratiklerine etkisi: ampirik bir değerlendirme. *AJIT-e: Bilişim Teknolojileri Online Dergisi*, 8(30), 189-214. <https://doi.org/10.5824/1309-1581.2017.5.009.x>
- İnce, M. & Yılmaz, M. (2020). Ana haber bültenlerinde haberlerin konusu ve sunum tarzı ile reyting arasındaki ilişki üzerine bir inceleme. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder)*, 8(1), 416-441. <https://doi.org/10.19145/e-gifder.646823>
- Kars, N. (2015). *Radyo- televizyon haberciliği*. Derin Yayınları.
- Kaya İlhan, Ç. (2020). *Televizyon haberciliğinde yeni medyanın kullanımı: Whatsapp ihbar hattı*. Nobel.
- Kılıç, N. (2021). *Yeni medyanın dönüştürdüğü gazetecilik*. (Eds.T. Erdoğan & F. Sansar). *İnsan ve toplum bilimlerinde akademik çalışmalar* içinde. Livre de Lyon.
- Koyuncu, E. (2017). Tv yayıncılığı alanındaki dijital tv platformları sosyal paylaşım ağlarını neden kullanırlar? *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 315-335. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/trakyasobed/issue/30919/335679>
- Küçüközyiğit, U. (2016). Teknolojiyle hızlanan haber akışı ve bir haber değeri unsuru olarak güncelliğin dönüşümü. *Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi (AKAR)*, 1(1), 86-95. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/akader/issue/28202/299474>
- Toruk, İ. (2008). *Gutenberg'den dijital çağa gazetecilik: Türkiye'de haber siteleri*. Literatürk.
- Pavlik, J. (2000). The impact of technology on journalism, *Journalism Studies*, 1(2), 229-237. <https://doi.org/10.1080/14616700050028226>